

PRVA POMOČ ZA VSE

SPOROČILO OB SVETOVNEM DNEVU PRVE POMOČI, 10. SEPTEMBER 2011

Vsak dan je prisotna vedno večja nevarnost naravnih katastrof, tehnoloških in drugih nesreč. »Ob nesrečah smo nekateri bolj ranljivi, drugi manj, vsi pa imamo sposobnost naučiti se zagotoviti prvo pomoč (PP) in s tem rešiti življenje (First, 2011).« To je ključno sporočilo letošnjega svetovnega dneva PP. Prvič so ga obeležili leta 2000 na pobudo 16 evropskih nacionalnih društev Rdečega križa (RK). Zamisel je bila kmalu sprejeta, tri leta kasneje je že 115 nacionalnih društev RK po vsem svetu obeležilo ta svetovni dan.

Mednarodna zveza društev Rdečega križa in Rdečega polmeseca (International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies - IFRC) s tem dnevom vsako leto opozori na pomen znanja in veščin PP v skupnostih po celem svetu. Eden izmed pomembnejših ciljev ob svetovnem dnevu PP je, da bi bila znanje in spretnosti PP na voljo vsem, tudi revnejšim in bolj ranljivim skupinam. Vsak posameznik ima možnost, da se lahko nauči PP in nekomu reši življenje. Hkrati mora biti PP kot izkaz humanosti dostopna vsem, brez diskriminacije. Cilje povzema tudi tema svetovnega dneva PP za leto 2011 »Prva pomoč za vse« (Global, 2011). Ti cilji se uresničujejo z različnimi projekti, novimi znanstvenimi spoznanji, ureditvijo zakonodaje, medsebojnim povezovanjem, medijsko podprtimi kampanijami, s sodelovanjem prostovoljcev; v šolah, delovnih ustanovah, na podeželju in v mestih, med mladimi in ranljivimi skupinami. Poseben poudarek mora biti tudi na opozarjanju na pomen obnavljanja znanja PP vsaj na vsakih 5 let in potrebah po večji dostopnosti avtomatskega zunanega defibrilatorja (First, 2010).

Tudi v Sloveniji se izvajajo številni projekti, ki poudarjajo pomen širjenja znanja in veščin PP. Temu posebno pozornost namenja Rdeči križ Slovenije (RKS). Njegova območna združenja (OZ RK) pripravljajo številne akcije, s katerimi ljudi na različne načine ozaveščajo o pomenu PP. Skladno z merili za organiziranje in opremljanje enot za PP bo RKS preko svojih OZ RK do leta 2012 ustanovil 106 ekip PP. Temeljno poslanstvo ekip PP je zagotavljanje PP poškodovanim in obolelim v hudih množičnih naravnih in drugih nesrečah, kjer okoliščine onemogočajo hitro posredovanje profesionalne zdravstvene službe (Novinarska, 2011). V Sloveniji je bil eden odmevnejših dogodkov ob letošnjem svetovnem dnevu PP 10. septembra vaja ekip PP in ekip nujne medicinske pomoči (NMP) v središču Ljubljane, s katero so želeli opozoriti na pomen pravočasnega in pravilnega izvajanja PP. Opozorili so tudi na dejstvo, da je znanje PP zaradi spreminjajoče doktrine potrebno obnavljati in nadgrajevati.

Poleg vaje so se odvijale zanimive spremljajoče dejavnosti: meritve krvnega pritiska in holesterola, demonstracija temeljnih postopkov oživiljanja in prikaz uporabe avtomatskega zunanega defibrilatorja (Novinarska, 2011).

Leto 2011 je proglašeno za evropsko leto prostovoljstva. V Sloveniji smo uspeli sprejeti Zakon o prostovoljstvu. Prostovoljstvo je kot eno od 7 temeljnih načel RK pomembna družbena vrednota, ki jo v organizaciji RK gojijo in krepijo, še posebej med mladimi (Slika 1). Povezali so prostovoljska projekta kot osnovna programa na področju preventivnega dela z mladimi: Samo eno življenje imaš in Prva pomoč-pomagam prvi. Člani

Slika 1. Znanje in veščine prve pomoči je potrebno spodbujati že med mladimi (Foto: D. Slabe).

ekip PP poučujejo in vadijo mlajše člane ekip PP na osnovnih šolah in srednješolske ekipe PP (Novinarska, 2011).

Ob nesreči je v naravi človeka, da hoče pomagati po svojih močeh. Pri tem je ključnega pomena, da zna pravilno pomagati. Takojšnje ukrepanje z uporabo primernih postopkov pomeni ločnico, ki lahko celo rešuje življenja (First, 2009). PP je hkrati več kot le skupek znanja in veščin, je zavedanje o pomenu pomoči človeku v stiski – o pomenu solidarnosti.

Literatura

1. First aid for a safer future: focus on Europe: advocacy report. Geneva: International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies; 2009. 2. Dostopno na: <http://www.ifrc.org/PageFiles/53459/First%20aid%20for%20a%20safer%20future%20Focus%20on%20Europe%20Advocacy%20report%202009.pdf?epslanguage=en> (20. 9. 2011).
2. First aid for a safer future: updated global edition: advocacy report 2010. Geneva: International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies and the European Reference Centre for First Aid Education; 2010: 17-21. Dostopno na: <http://www.ifrc.org/PageFiles/53459/First%20aid%20for%20a%20safer%20future%20Updated%20global%20edition%20Advocacy%20report%202010%20.pdf> (19. 9. 2011).
3. First aid saves lives. Geneva: International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies; 2011. Dostopno na: <http://www.ifrc.org/what-we-do/health/first-aid-saves-lives/> (20. 9. 2011).
4. Global key messages. World first aid day, 10th September 2011. Geneva: International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies; 2011:1-3.
5. Novinarska konferenca na OZ RK Ljubljana ob Svetovnem dnevu prve pomoči. Ljubljana: Rdeči križ Slovenije; 2011. Dostopno na: http://www.rks.si/sl/Teden_Rdecega_krizza_Slovenije_Novinarska_konferenca_na_OZ_RK_Ljubljana_ob_Svetovnem_dnevu_prve_pomoci/ (19. 9. 2011).

Eva Dolenc, dipl. m. s

mag. Damjan Slabe, viš. med. teh. in prof. zdr. vzg.
e-naslov: damjan.slabe@zf.uni-lj.si